Opinjoni tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni — Viżjoni fit-tul għaż-żoni rurali tal-UE

(2022/C 270/04)

Relatur: Juan Manuel MORENO BONILLA (ES/PPE), President tar-Reġjun ta' Andalusija

RAKKOMANDAZZJONIJIET TA' POLITIKA

IL-KUMITAT EWROPEW TAR-REĠJUNI

1. jilqa' l-viżjoni fit-tul bħala pass kruċjali lejn l-iżvilupp sostenibbli taż-żoni rurali u koeżjoni territorjali reali madwar l-UE u jiddispjaċih li din il-viżjoni fit-tul ġiet ippubblikata wara l-konklużjoni tan-negozjati dwar il-Politika Agrikola Komuni (PAK) 2021-2027, peress li din il-politika setgħet ikkontribwixxiet għall-implimentazzjoni ta' din l-istrateġija, b'mod partikolari permezz ta' bilanċ finanzjarju aħjar bejn l-ewwel u t-tieni pilastru tal-PAK;

2. jiddispjaċih, f'dan ir-rigward, li l-istrumenti għall-konverġenza bejn il-politika ta' koeżjoni u l-politiki tal-iżvilupp rurali twarrbu matul ir-riforma reċenti tal-PAK, u jiddeplora b'mod partikolari li twarrbet l-integrazzjoni tal-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (FAEŻR) fir-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni għall-Politika ta' Koeżjoni 2021-2027;

3. jenfasizza l-ħtieġa li l-Konferenza dwar il-Futur tal-Ewropa tqis dawk li jgħixu fiż-żoni rurali biex tirrifletti l-ideat, il-ħtiġijiet u l-potenzjal tagħhom u biex tiżgura s-sjieda tagħhom fil-proġett Ewropew; jirrakkomanda li jiġu inkorporati tekniki ta' komunikazzjoni u ta' reklamar immirati lejn it-titjib tal-immaġni kollettiva tal-modi ta' għajxien rurali, fejn jiġu enfasizzati l-vantaġġi kulturali u soċjali tal-ħajja rurali;

4. itenni l-ħtieġa li jiġi żgurat li r-rabtiet li huma ta' benefiċċju reċiproku bejn iż-żoni rurali u urbani jiġu integrati fil-politiki kollha tal-UE skont l-għanijiet tal-koeżjoni territorjali billi jsir l-aħjar użu mill-interdipendenza qawwija bejn iż-żoni rurali u urbani;

5. jirrakkomanda li jiġi mmodifikat il-mudell territorjali attwali bbażat fuq il-belt-reġjun b'tali mod li jkun ibbażat fuq rabta komuni u bbilanċjata rurali-urbana. Dan il-mudell għandu jinkorpora mekkaniżmi ta' kumpens li jippermettu sinerġiji reċiproċi u jibbilanċjaw mill-ġdid ir-rabta rurali-urbana. Barra minn hekk, mudell urban u rurali komuni jtejjeb il-ħarsien tal-bijodiversità u jippromovi d-diversità bijokulturali fiż-żoni rurali;

6. jesprimi dispjaċir li l-linji gwida dwar it-tisħiħ tal-azzjonijiet ta' appoġġ u l-finanzjament taż-żoni rurali fil-livell tal-UE se jitħejjew biss għall-perjodu ta' programmazzjoni 2028-2034;

7. jenfasizza l-urġenza li tiġi stabbilita Aġenda Rurali Ewropea li tiddefinixxi l-proposti konkreti għal azzjoni immedjata li jappoġġjaw il-viżjoni fit-tul, u jirrakkomanda li dawn il-proposti konkreti jkunu akkumpanjati minn riżorsi, strumenti finanzjarji u miri kwantitattivi biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni effettiva tal-viżjoni fit-tul;

8. jipproponi, f'dan ir-rigward, li tiġi introdotta allokazzjoni minima ta' fondi Ewropej għal proġetti li mhumiex agrikoli f'żoni rurali, kemm fil-programmi operattivi tal-politika ta' koeżjoni kif ukoll fi programmi Ewropej oħra ta' intervent dirett (Orizzont Ewropa, il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa, u Ewropa Kreattiva);

9. jilqa' b'sodisfazzjon l-ambizzjoni tal-Kummissjoni li tintegra l-perspettiva rurali fil-politiki kollha tal-UE. Il-valutazzjonijiet tal-impatt territorjali tal-azzjoni konġunta fil-livell tal-UE joħolqu l-kundizzjonijiet għal politiki aktar effettivi u koerenti. Jenfasizza, f'dan ir-rigward, il-ħtieġa li l-bijodiversità u l-karatteristiċi bijokulturali jitqiesu fil-valutazzjonijiet tal-impatt;

10. jisħaq fuq l-importanza li jiġi żgurat finanzjament adegwat għall-implimentazzjoni tal-viżjoni għaż-żoni rurali fl-UE. Il-politika rurali tal-UE għandha, kemm jista' jkun, tiġi integrata fil-politika ta' koeżjoni sabiex tinkiseb politika ta' żvilupp koerenti. L-iżvilupp rurali jaffettwa aktar industriji milli l-agrikoltura biss, u għalhekk il-finanzjament m'għandux ikun limitat għall-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali. Iċ-ċirkustanzi u l-ħtiġijiet uniċi lokali għandhom ikunu l-punt tat-tluq tal-politika rurali tal-UE, bl-istess mod bħal fil-politika ta' koeżjoni;

11. jistieden lill-Istati Membri u lill-awtoritajiet lokali u reġjonali biex japplikaw l-approċċ ibbażat fuq il-mekkaniżmu ta' verifika rurali għall-istrateġiji u l-investimenti tagħhom fil-perjodu ta' programmazzjoni attwali 2021-2027 għall-PAK, għall-fondi ta' koeżjoni kif ukoll għall-pjani nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza;

12. jenfasizza li l-iżvilupp rapidu u kosteffettiv tal-enerġiji rinnovabbli, l-infrastruttura u t-teknoloġiji relatati tagħhom, kif meħtieġ għall-Patt Ekoloġiku, jista' jseħħ biss fiż-żoni rurali u magħhom. F'dan ir-rigward, jeħtieġ li tingħata attenzjoni lir-restrizzjonijiet fuq in-network tal-enerġija u l-ħżin tal-enerġija, b'mod partikolari fil-livell transfruntier. Il-kapaċità tal-grilja ta' vultaġġ għoli qed toqrob (f'xi postijiet) lejn il-limitu tagħha u jeħtieġ li jsir investiment biex tibqa' tiġi żgurata trażmissjoni kontinwa tal-enerġija rinnovabbli. Għal dan il-għan, huwa essenzjali li ż-żoni rurali jipparteċipaw fis-suċċess ekonomiku;

13. ifakkar fl-importanza tad-djalogu bejn il-partijiet kollha involuti fil-futur taż-żoni rurali, mil-livelli differenti ta' gvern u amministrazzjoni sas-setturi ekonomiċi ewlenin, in-negozji, iċ-ċittadini u l-akkademja; inizjattivi bħal fora, kunsilli jew roundtables fejn jipparteċipaw l-atturi kollha, huma għodda eċċellenti biex jiġu diskussi l-isfidi ewlenin taż-żoni rurali u biex jinstabu soluzzjonijiet li jqisu l-ilħna kollha;

14. jikkonferma l-impenn tal-KtR li jikkollabora mal-Kummissjoni Ewropea biex jitnieda l-Patt Rurali din is-sena u jiġi żviluppat mudell ta' governanza li jippermetti lill-partijiet ikkonċernati kollha jimplimentaw b'suċċess il-viżjoni fit-tul. Itenni li l-involviment tal-atturi lokali u reġjonali f'din l-istruttura ta' governanza se jkun essenzjali biex l-azzjonijiet jiġu adattati għar-rekwiżiti u l-ħtiġijiet taż-żoni rurali, b'attenzjoni speċjali għal dawk depopolati jew f'riskju demografiku;

15. fid-dawl tal-potenzjal tagħhom li jrażżnu d-depopolazzjoni u joħolqu opportunitajiet soċjali u ekonomiċi marbuta mal-Patt Ekoloġiku, il-KtR huwa tal-fehma li l-aktar oqsma strateġiċi li fihom għandha tiġi żviluppata l-kooperazzjoni lokali u reġjonali taħt il-Patt Rurali huma: il-bijoekonomija u b'mod speċifiku l-agrikoltura ambjentalment sostenibbli, is-sistemi tal-ikel reġjonali, il-mobbiltà, il-konnettività diġitali, il-vitalità soċjali u kulturali kif ukoll l-innovazzjoni fis-servizzi soċjali ta' interess ġenerali u l-enerġiji rinnovabbli; iqis li ż-żoni rurali huma f'pożizzjoni li jixprunaw b'mod attiv it-tranżizzjoni ekoloġika sostenibbli Ewropea meħtieġa;

16. iqis li jeħtieġ li jsir aktar progress fir-rigward tal-valutazzjoni tas-servizzi tal-ekosistema pprovduti min-natura (ilma, nutrijenti, akwiferi, regolazzjoni tat-temperatura, bijodiversità, eċċ.), li l-benefiċċji tagħhom jistgħu jiġu mmirati parzjalment lejn il-muniċipalitajiet rurali biex jappoġġjaw l-organizzazzjoni u l-iżvilupp tat-territorju tagħhom;

17. iħeġġeġ lill-Kummissjoni biex tiffaċilita l-finanzjament pubbliku għaż-żoni rurali biex jikkomplementa l-inizjattivi privati fejn il-forniment ta' beni pubbliċi ma jkunx kummerċjalment vijabbli, u biex tqis l-għajnuna mill-Istat u inċentivi fiskali fejn xieraq;

18. josserva li l-Komunikazzjoni tirrikonoxxi l-istatus speċifiku tar-reġjuni ultraperiferiċi, kif stabbilit fl-Artikolu 349 tat-TFUE, u jaqbel mal-ħtieġa li jiġu pprovduti servizzi ta' interess ġenerali fiż-żoni rurali tar-reġjuni ultraperiferiċi ta' kwalità li tkun komparabbli ma' dik ipprovduta fiż-żoni urbani;

19. jiġbed l-attenzjoni għall-isfidi partikolari li jiffaċċjaw ir-reġjuni rurali milquta mill-bidla strutturali jew il-proċessi ta' trasformazzjoni meħtieġa għat-tranżizzjoni ekoloġika, bħal fil-produzzjoni tal-enerġija jew fl-industrija tal-karozzi; dawn jinkludu reġjuni turistiċi rurali li jridu jlaħħqu max-xejriet tal-ivvjaġġar li qed jinbidlu minħabba l-COVID-19 u t-tibdil fil-klima;

20. jipproponi li jitfasslu kriterji, punti ta' referenza u objettivi trasparenti li bihom jiġi mmonitorjat l-impatt tal-azzjonijiet u l-progress li sar fit-twettiq tal-viżjoni;

21. fl-aħħar nett, iħeġġeġ li jiġu stabbiliti indikaturi li huma partikolarment rilevanti għaż-żoni rurali, pereżempju f'termini tal-perċentwal tal-popolazzjoni b'aċċess għat-trasport pubbliku u għal servizzi diġitali, tal-impjieg, tas-saħħa jew tal-kultura fil-kuntest tas-Semestru Ewropew, bil-għan li jiġi żgurat li l-viżjoni għall-futur taż-żoni rurali tal-UE, speċjalment f'żoni b'popolazzjoni baxxa, tagħmel parti mill-istrumenti kollha li l-UE tistabbilixxi għar-reviżjoni ekonomika regolari tal-objettivi u l-miri;

22. jenfasizza li biex l-aġenda rurali tkun ta' suċċess, din ma tistax tinbena fuq il-bażi ta' "approċċ wieħed tajjeb għal kulħadd". Għal din ir-raġuni, iqis li hemm bżonn ta' kategorizzazzjoni preċiża tat-territorji u r-rikonoxximent tal-ispeċifiċitajiet lokali, abbażi ta' parametri u indikaturi trasparenti u oġġettivi li jagħtu valur ġenwin lill-iżvilupp rurali;

23. ifakkar li wieħed mill-objettivi tar-Regolament (UE) 2021/1058 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali u l-Fond ta' Koeżjoni ([1]), huwa li jiġu appoġġjati ż-żoni urbani u rurali bi żvantaġġi ġeografiċi jew demografiċi. Jipprevedi wkoll li l-Istati Membri jallokaw appoġġ finanzjarju tal-UE għal proġetti li jippromovu l-iżvilupp ekonomiku ambjentalment sostenibbli u soċjalment integrat fir-reġjuni kkonċernati;

24. ifakkar, f'dan ir-rigward, li għandu jingħata appoġġ partikolari liż-żoni tal-livell NUTS 3 jew żoni b'popolazzjoni baxxa ħafna, jew bi tnaqqis medju fil-popolazzjoni ta' aktar minn 1 % bejn l-2007 u l-2017;

25. jistieden lill-Kummissjoni Ewropea biex, bi qbil mal-Istati Membri u l-awtoritajiet lokali u r-reġjuni, tiżgura li l-inizjattiva dwar il-viżjoni fit-tul għaż-żoni rurali tinkludi soluzzjonijiet prattiċi u mezzi ta' appoġġ biex ilaħħqu mal-bidliet demografiċi li dawn qed jiffaċċjaw; itenni wkoll il-ħtieġa li jiġu implimentati proġetti integrati bbażati fuq il-programmi operattivi tal-politika ta' koeżjoni, il-pjani strateġiċi nazzjonali tal-PAK u l-istrumenti tal-pjani strateġiċi nazzjonali għall-irkupru. Fl-aħħar nett, il-proġetti ta' Kooperazzjoni Territorjali Ewropea (Interreg) qed jiżviluppaw l-aħjar prattiki transfruntiera biex jiġu żviluppati approċċi innovattivi u proġetti pilota għall-iżvilupp territorjali integrat ta' funzjonijiet urbani-rurali;

26. jappella għal regoli li għandhom jiġu applikati b'mod aktar sempliċi għall-fondi Ewropej u għall-għajnuna mill-Istat f'żoni rurali, titjib fil-mod kif jiġu kkombinati u bidla għal mudell ta' fondi multipli li jiżgura l-integrazzjoni taż-żoni rurali fil-politiki kollha;

27. iqis li l-linji gwida li għandhom jiġu ppubblikati mill-Kummissjoni fir-rapport tagħha tal-2024 biex jittejbu l-appoġġ u l-finanzjament għaż-żoni rurali għandhom ikopru perjodu itwal ta' programmazzjoni, u ma jkunux limitati għall-qafas 2028-2034;

28. jiġbed l-attenzjoni tal-Kummissjoni għall-ħtieġa li t-tfassil tal-futur taż-żoni rurali jinkorpora metodoloġiji ta' sistemi li jiżguraw viżjonijiet ta' żvilupp sistemiċi u mhux parzjali jew lineari;

29. jirrimarka li huwa importanti li l-analiżi tal-problemi tal-bidu taż-żoni rurali tkun kompluta, peress li huwa fuq din il-bażi li jiġu stabbiliti l-oqsma ta' azzjoni fil-Pjan futur. F'dan ir-rigward, iqis li fost il-problemi ekonomiċi analizzati jeħtieġ li jiġu inklużi xi oħrajn, bħall-kompetizzjoni esterna, l-instabbiltà tal-prezzijiet, jew id-distribuzzjoni tal-valur miżjud gross bejn id-diversi atturi fil-katina tal-produzzjoni u tal-kummerċjalizzazzjoni fis-settur agrikolu u agroalimentari;

30. iqis li, fir-rigward tal-opportunitajiet, issir referenza marġinali biss u b'mod insuffiċjenti għal setturi bħat-turiżmu rurali sostenibbli jew l-attivitajiet ta' rikreazzjoni u kulturali, li, madankollu, għandhom rwol importanti ħafna fil-bini ta' ekonomiji rurali diversifikati li huma b'saħħithom u sostenibbli. Hemm ħafna attivitajiet komplementari possibbli relatati maż-żoni rurali minbarra s-settur agrikolu, bħaċ-ċikliżmu, il-kaċċa, il-mixi, il-mikoloġija, it-turiżmu tal-benesseri, il-gastronomija, l-attivitajiet artistiċi bbażati fil-komunità jew workshops artistiċi u ċentri tal-wirjiet, eċċ.;

31. jixtieq jenfasizza l-importanza ta' żvilupp ekonomiku sod u bbilanċjat u li jagħti attenzjoni lill-mudelli ta' negozju ġodda. Xi partijiet tal-kampanja, speċjalment żoni tal-fruntiera li jbatu minn depopolazzjoni u minn djar u binjiet vojta, qed isiru dejjem aktar vulnerabbli għal attivitajiet kriminali destabbilizzanti. Dawn iċajpru r-regoli u jnaqqsu s-sens ta' sikurezza u tal-kwalità tal-ħajja;

([1]) ĠU L 231, 30.6.2021, p. 60.

32. ifakkar, f'dan ir-rigward, li l-futur taż-żoni rurali jiddependi minn kemm jinżammu jew jinġibdu ż-żgħażagħ li jiddeċiedu li jiżviluppaw il-proġett ta' ħajjithom fiż-żoni rurali; sabiex jinstabu soluzzjonijiet għall-isfidi taż-żoni rurali, huwa għalhekk essenzjali li ż-żgħażagħ jiġu involuti b'mod attiv, li jinħolqu fora sabiex ikunu jistgħu jaqsmu l-ideat tagħhom u jiġu appoġġjati inizjattivi taż-żgħażagħ fiż-żoni rurali;

33. jenfasizza li, fil-kuntest attwali, b'popolazzjonijiet li dejjem qed jixjieħu, huwa urġenti li tiġi żviluppata ekonomija ta' servizzi essenzjali li tiggarantixxi aċċessibbiltà universali għall-prodotti u s-servizzi kollha f'ambjenti rurali, b'attenzjoni speċjali għall-anzjani; jilqa' wkoll is-Sena Ewropea taż-Żgħażagħ 2022 bħala opportunità biex jingħataw opportunitajiet u appoġġ għaż-żgħażagħ rurali biex isiru ċittadini attivi u atturi ta' bidla pożittiva;

34. iħeġġeġ lill-Kummissjoni biex tqis fost il-proposti tagħha f'dan il-qasam il-kontribut li jistgħu jagħmlu s-sistemi ta' prestazzjoni distribwita ta' servizzi, f'oqsma bħall-faċilitajiet għall-indukrar tat-tfal, iċ-ċentri ta' kura għall-anzjani, l-iskejjel u ċ-ċentri għall-ħin ta' wara l-iskola, ħwienet, jew l-għajnuna tal-bżonnijiet soċjali u tas-saħħa (qasam li fih it-teknoloġiji bħat-telemediċina u t-telekura jkunu jistgħu jagħmlu kontributi ewlenin), u jħeġġeġ, f'dan ir-rigward, lill-Kummissjoni Ewropea biex tistabbilixxi miri għall-Istati Membri sabiex tittejjeb l-aċċessibbiltà għas-servizzi, b'mod ġenerali, u għas-servizzi pubbliċi bażiċi, b'mod partikolari fiż-żoni rurali;

35. jenfasizza l-ħtieġa li tiġi inkluża d-data kollha dwar is-sistemi, kemm soċjali, tas-saħħa u tal-bżonnijiet soċjali u tas-saħħa, fl-approċċ armonizzat propost dwar l-użu ta' sistemi ta' informazzjoni ġeospazjali, kif ukoll il-ħtieġa li tiġi promossa l-interoperabbiltà tas-sistema tas-servizzi soċjali, u ta' din ma' sistemi oħra ta' protezzjoni soċjali;

36. jenfasizza wkoll l-importanza li jiġu inkorporati indikaturi dwar il-faċilità ta' aċċess għas-servizzi tal-kura soċjali u s-servizzi bbażati fil-komunità fil-qasam tal-protezzjoni soċjali;

37. jenfasizza l-importanza li jsir l-aħjar użu mill-interdipendenzi rurali-urbani f'kuntest ta' ekwità territorjali. L-investimenti intermuniċipali għandhom ikunu ta' benefiċċju għall-awtoritajiet lokali u reġjonali kollha, sabiex, fl-aħjar xenarju, iż-żoni urbani u dawk rurali jibbenefikaw bl-istess mod;

38. iħeġġeġ li dan l-effett pożittiv jiġi rifless biżżejjed fil-kalkoli tal-investiment per capita skont it-tip ta' reġjun (urban, intermedju, rurali), u għalhekk jitlob li jiġu riveduti l-mekkaniżmi għat-tfejjija tal-indikaturi tal-benefiċċju ta' dawn l-investimenti, b'attenzjoni speċjali fuq il-bliet u l-irħula żgħar fiż-żoni rurali;

39. jenfasizza li l-produzzjoni ta' enerġija rinnovabbli hija opportunità għaż-żoni rurali biex jiġi miġġieled il-faqar enerġetiku u tiġi ġġenerata awtosuffiċjenza enerġetika f'żoni funzjonali (inklużi ż-żoni rurali-urbani taħt l-influwenza tagħhom). Barra minn hekk, il-Kumitat jenfasizza li aċċettazzjoni akbar tal-faċilitajiet tal-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli tista' tinkiseb billi tinżamm parti mid-dħul iġġenerat fil-komunitajiet rurali;

40. jipproponi li, fejn adatti, jiġu kkunsidrati l-possibbiltajiet għall-promozzjoni tar-rilokalizzazzjoni, li toħloq opportunitajiet għal sinerġiji rurali bejn l-agrikoltura, il-manifattura u l-kummerċ, u b'hekk tgħin biex tissaħħaħ l-ekonomija lokali billi jinħolqu l-impjiegi u jitnaqqas il-qgħad.

41. jenfasizza l-importanza li l-qafas offrut mill-viżjoni għandu għall-iżvilupp ta' infrastruttura fiżika li ttejjeb il-konnettività tat-territorji rurali u tiffaċilita d-dinamizzazzjoni soċjoekonomika tagħha, u jissuġġerixxi li l-aġendi urbani jiġu inklużi fih;

42. itenni l-importanza li t-titjib tal-konnessjonijiet tat-trasport maż-żoni periurbani u rurali jitmexxa prinċipalment permezz tal-awtoritajiet reġjonali u l-programmi operattivi tagħhom, sabiex tiġi żgurata azzjoni kkoordinata, effettiva u effiċjenti. Għal dan il-għan, iż-żoni rurali u periurbani għandhom ikunu allinjati bis-sħiħ mal-istrateġiji tat-trasport urban (2);

43. jirrimarka li d-disponibbiltà ta' żoni kummerċjali għandha rwol importanti fl-iżvilupp sod u sostenibbli tal-ekonomija reġjonali u fl-istabbiliment jew l-espansjoni ta' negozji rurali; dan huwa partikolarment minnu għar-reġjuni li għaddejjin minn bidla strutturali; l-awtoritajiet lokali jeħtieġu appoġġ għall-identifikazzjoni proattiva, id-deżinjazzjoni jew l-adattament għal skop ġdid ta' żoni adatti; il-kamp ta' applikazzjoni u l-ispejjeż tas-servizzi tal-ippjanar li għandhom jiġu pprovduti ħafna drabi huma problematiċi;

44. jirrimarka li għandha tingħata attenzjoni partikolari lill-infrastruttura u l-kooperazzjoni transfruntiera fir-reġjuni rurali transfruntiera; jenfasizza l-ħtieġa li tittejjeb is-sistema tal-infrastruttura u tas-servizzi tat-trasport pubbliku fiż-żoni rurali, u li jiġi żgurat l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet ta' mobilità sostenibbli li jnaqqsu l-ħinijiet tal-ivvjaġġar u l-konnessjonijiet bejn iż-żoni urbani u periurbani u dawk rurali;

(2) COM (2021) 811 — Komunikazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew dwar il-Qafas Ġdid tal-UE għall-Mobilità Urbana (mhux disponibbli bil-Malti).

45. jenfasizza li l-objettiv fundamentali tal-politika tal-ippjanar spazjali u tat-trasport għandu jiżgura li tiġi massimizzata l-possibbiltà li jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet filwaqt li tiġi minimizzata l-ħtieġa tal-ivvjaġġar, u għalhekk huwa importanti li t-trasport jiġi razzjonalizzat;

46. jirrakkomanda li din l-offerta ta' mobilità multimodali tqis ukoll il-kontribut li l-mudelli ta' mobilità bħala servizz (Mobility as a Service — MaaS) jistgħu jagħtu biex jimxu lejn konnettività fiżika aktar sostenibbli għall-enerġija u l-klima; pereżempju, is-servizzi fuq talba u l-mobilità kondiviża li jgħaqqdu l-komunitajiet rurali maċ-ċentri tat-trasport, b'mod partikolari l-istazzjonijiet tal-karozzi tal-linja u tal-ferrovija, jistgħu jagħtu spinta lill-użu tat-trasport sostenibbli;

47. jaqbel mal-Kummissjoni li d-diġitalizzazzjoni għandha rwol ewlieni fl-iżvilupp taż-żoni rurali, li tippermettilhom jużaw soluzzjonijiet innovattivi biex itejbu r-reżiljenza tagħhom, u jisfruttaw il-potenzjal tagħhom; għal din ir-raġuni, jitlob li tingħata attenzjoni speċjali lill-promozzjoni ta' oqfsa li jippermettu li l-azzjoni pubblika tiġi kkomplementata b'azzjoni privata biex jiġu ffinanzjati dawk l-infrastrutturi diġitali li, għalkemm mhumiex kompetittivi biżżejjed mil-lat ta' investiment privat, huma madankollu kompetittivi ħafna mil-lat soċjali u territorjali. Il-broadband huwa vitali għaż-żoni rurali biex ikollhom aċċess għal servizzi differenti u biex isolvu l-kwistjonijiet li jirriżultaw mid-distakki diġitali li jiffaċċjaw diversi komunitajiet;

48. jenfasizza li l-investiment fl-infrastrutturi diġitali mhuwiex biżżejjed jekk ma jkunx akkumpanjat minn provvista suffiċjenti ta' taħriġ u titjib tal-ħiliet diġitali, li huwa speċjalment urġenti fiż-żoni rurali. Din l-osservazzjoni hija wkoll ta' importanza kbira fir-rigward taż-żieda taċ-ċiberkriminalità globali u, b'mod partikolari, fid-dawl tal-ħtieġa li tiġi provduta ċibersigurtà suffiċjenti għan-negozji lokali li huma parti mill-katina tal-provvista tal-ikel;

49. ifakkar li ż-żoni rurali kienu partikolarment vulnerabbli għall-pandemija tal-COVID-19 b'ekonomija ħafna inqas diversifikata, proporzjon kbir ta' ħaddiema f'impjiegi essenzjali, u infrastruttura tal-Internet fqira. Madankollu, l-effetti tal-pandemija f'termini taż-żieda fit-telexogħol joffru opportunitajiet biex jikkumbattu d-depopolazzjoni rurali u jiġġeneraw attivitajiet soċjali u ekonomiċi rurali innovattivi fit-tul, u għalhekk, jissuġġerixxi li jitqiesu, fost miżuri oħra, il-promozzjoni ta' spazji tax-xogħol kondiviżi (koħidma) ta' kwalità għolja fil-komunitajiet rurali, jew il-ħolqien ta' inċentivi fiskali, biex iħeġġu lill-kumpaniji privati jippermettu lill-impjegati jaħdmu f'postijiet ġeografiċi tal-għażla tagħhom;

50. iqis li, fil-linja ta' ħsieb li "li ħadd ma jitħalla jibqa' lura" kif stabbilit mill-President von der Leyen, jeħtieġ li jkollna għodod biex niżguraw l-eżistenza ta' "ekosistemi ta' innovazzjoni" f'kull territorju li joffru opportunitajiet għall-intraprendituri kollha u għall-mikrointrapriżi rurali u l-SMEs kollha, li jippromovu dawn l-intrapriżi rurali żgħar; għandu jkun hemm ukoll provvista adegwata ta' edukazzjoni u taħriġ fil-ħiliet diġitali; jew f'ħiliet personali (soft skills) oħra relatati mal-innovazzjoni miftuħa; b'kooperazzjoni interreġjonali u internazzjonali; u b'kommunikazzjoni interkulturali;

51. jilqa' l-appoġġ miżjud mogħti lil inizjattivi minn isfel għal fuq bħal LEADER/CLLD — li jiddefinixxu r-rwol ta' gruppi ta' azzjoni lokali — u "rħula intelliġenti", u jħeġġeġ li jitkompla jittieħed vantaġġ mit-tagħlimiet meħuda taħt dawn il-programmi u approċċi; f'dan il-kuntest, jiġbed l-attenzjoni, għall-benefiċċji tal-iżvilupp reġjonali bbażat fuq l-innovazzjoni, iffukat fuq il-ħiliet u l-involviment lokali; il-korpi kompetenti fil-livell reġjonali u nazzjonali għandhom joqogħdu attenti għal ideat innovattivi minn partijiet interessati lokali u jappoġġjawhom fejn possibbli;

52. jitlob li jiġi inkluż il-kontribut tal-wirt kulturali u l-professjonisti kulturali, artistiċi u kreattivi sabiex jinbena futur sostenibbli u prosperu, u li ssir ħidma biex tittejjeb l-attraenza turistika taż-żoni rurali, li ttejjeb ukoll il-benesseri ekonomiku ta' dawn iż-żoni ta' residenzi;

53. iqis ta' valur kbir il-fatt li fil-Komunikazzjoni jiġi rikonoxxut ir-rwol li għandha l-ġestjoni sostenibbli tal-agrikoltura u l-forestrija fir-reżiljenza għall-emerġenza klimatika u r-riskji assoċjati magħha u fil-protezzjoni tal-bijodiversità;

54. ifakkar li t-tranżizzjoni doppja ekoloġika u diġitali għandhom jiżguraw ukoll soċjetajiet aktar reżiljenti u ġusti li jqisu l-ħtiġijiet tal-membri kollha tal-komunità rurali, inklużi dawk minn gruppi żvantaġġati u dawk li jgħixu f'żoni inqas żviluppati u f'faqar kbir. Għalhekk, għandu jiġi enfasizzat li t-tranżizzjoni ekoloġika u dik diġitali għandhom ikunu ġusti u inklużivi;

55. iqis li l-agrikoltura għandha tkun kapaċi tkompli taqdi rwol ewlieni fiż-żoni rurali; jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-pjani strateġiċi li kull Stat Membru ser ikollu jiżviluppa fil-qasam tal-politika agrikola komuni l-ġdida (PAK) jitfasslu sew biex jiġi żgurat li s-settur primarju Ewropew jimxi fid-direzzjoni indikata mill-Patt Ekoloġiku, l-Istrateġija mill-Għalqa sal-Platt jew l-Istrateġija għall-Bijodiversità, u li jippermettu strateġiji lokali bbażati fuq il-karatteristiċi ta' kull reġjun u l-promozzjoni ta' prodotti lokali tipiċi;

56. jenfasizza l-ħtieġa li jiġu promossi proċessi ta' awtosuffiċjenza u sikurezza tal-ikel ibbażati fuq prodotti lokali, ta' kwalità u produzzjoni organika, fi ħdan il-qafas ta' ktajjen ta' valur innovattivi li jiġġeneraw organizzazzjoni territorjali; jinnota l-istabbiliment ta' perċentwal ta' 25 % għall-agrikoltura ekoloġika fis-snin li ġejjin, li għalih huma meħtieġa miżuri ta' appoġġ u akkumpanjament u politiki ta' inċentivi għall-konsum allinjati ma' dan l-għan;

57. jenfasizza li t-tiġdid ġenerazzjonali fl-agrikoltura għadu urġenti u għalhekk huwa rilevanti li tiġi appoġġjata l-inklużjoni kemm taż-żgħażagħ kif ukoll tan-nisa rurali fl-agrikoltura u fis-sjieda tal-azjendi agrikoli. Għal din ir-raġuni, jaqbel mal-Kummissjoni li għandha tingħata attenzjoni speċjali lill-ħtiġijiet taż-żgħażagħ biex jiġu mħeġġa jibqgħu fiż-żoni rurali. Iqis essenzjali li jissaħħu l-politiki pubbliċi biex tiġi promossa l-modernizzazzjoni tal-azjendi agrikoli li jinkoraġġixxu l-inklużjoni tal-bdiewa żgħażagħ sabiex tiġi indirizzata l-problema tat-tiġdid ġenerazzjonali, billi jiġi ffaċilitat l-aċċess tagħhom għal programmi biex jintegraw fis-suq tax-xogħol kif ukoll għażliet ta' edukazzjoni u titjib tal-ħiliet/taħriġ mill-ġdid ipprovduti fil-livell lokali u attivitajiet kulturali. Jaqbel ukoll dwar l-importanza li tingħata attenzjoni speċifika lin-nisa, billi titwessa' l-offerta tax-xogħol u t-taħriġ u jiġu promossi miżuri ta' konċiljazzjoni għall-ħajja professjonali u tal-familja;

58. jenfasizza l-fatt li għadd sinifikanti ta' ħaddiema tas-sengħa kellhom jiffaċċjaw bidliet fil-kundizzjonijiet u r-regolamenti tax-xogħol wara l-Brexit u l-UE għandha tikkunsidra oqfsa ta' appoġġ għal dawn il-kategoriji ta' ħaddiema migranti. Barra dan, aktar importanti minn hekk, l-UE għandha tikkunsidra li tniedi programmi li jgħinu u jimmotivaw il-ħaddiema tas-sengħa emigrati biex jirritornaw lura d-dar, lejn pajjiżhom.

59. iqis li huwa essenzjali li jiġu żgurati prezzijiet u introjtu ġusti għal dawk li jaħdmu fl-agrikoltura. Għalhekk għandu jiġi kontrobilanċjat kull żvilupp tas-suq li jkun ta' detriment għan-negozji. Il-politika agrikola komuni (PAK) tal-UE għandha tikkontrobilanċja żviluppi bħal dawn fi żminijiet ta' kriżi permezz ta' għodod bħall-adattament ġenerali tal-volumi ta' produzzjoni għall-ħtiġijiet tas-suq u bħar-regoli dwar l-aċċess kwalifikat għas-suq;

60. jinnota li proporzjon sinifikanti ta' xogħol fis-settur agrikolu u tal-ikel fl-UE jitwettaq minn ħaddiema migranti. Dan il-grupp tal-popolazzjoni ħafna drabi jgħix f'kundizzjonijiet prekarji. Għalhekk, l-aġenda soċjali tal-UE jeħtieġ li tissaħħaħ biex jinkisbu pagi minimi ogħla, kundizzjonijiet tax-xogħol tajbin u integrazzjoni soċjali;

61. jenfasizza li t-tranżizzjoni ekoloġika se tinvolvi ħafna sfidi għal bosta bdiewa u dawk li jrabbu l-bhejjem fl-Ewropa. Sabiex jiġu sfruttati b'suċċess l-opportunitajiet emerġenti, jenħtieġu sforzi speċjali fil-komunikazzjoni, is-sensibilizzazzjoni u t-taħriġ li jippermettu, minn naħa, li jiġi trażmess il-messaġġ dwar l-agrikoltura l-ġdida sostenibbli u ekoloġika, u, min-naħa l-oħra, jiġu offruti l-ħiliet biex titqiegħed fil-prattika;

62. jenfasizza l-importanza li jiġi evitat l-abbandun tal-art u li jiġi ffaċilitat l-aċċess għall-art, li għalih huwa meħtieġ li jiġi żviluppat qafas regolatorju adatt, jitfasslu għodod ġodda għall-ġestjoni tal-art u jiġu pprovduti l-inċentivi fiskali u l-finanzjament meħtieġa;

63. jinnota li l-prevalenza dejjem tikber ta' predaturi kbar u ż-żieda assoċjata fl-għadd ta' bhejjem tal-irziezet maqtula fil-mergħat tal-muntanji qed jikkawżaw aktar problemi għall-biedja fil-muntanji u, f'ħafna każijiet, qed iwasslu għall-abbandun tal-biedja fil-mergħat tal-muntanji, li fir-reġjuni muntanjużi hija essenzjali biex jiġi evitat li reġjuni sħaħ jiġu koperti mill-foresti, u b'hekk tikkontribwixxi b'mod sinifikanti għall-ħarsien tan-natura, il-kontroll tal-erożjoni u l-kapital imprezzabbli rappreżentat mill-ħarsien tal-pajsaġġ f'żoni rurali; għalhekk jistieden lill-Kummissjoni Ewropea biex:

— tistabbilixxi sistema komuni Ewropea ta' ġestjoni tal-ilpup u karnivori kbar, speċjalment l-orsijiet;

— tesplora emenda għall-annessi tad-Direttiva dwar il-Ħabitats sabiex tadatta b'mod aktar rapidu għall-iżvilupp ta' popolazzjonijiet partikolari u biex tirrilassa jew issaħħaħ l-istatus ta' protezzjoni skont il-pajjiż jew l-unità territorjali fejn ġustifikat minn żvilupp pożittiv jew negattiv tal-popolazzjonijiet tal-ispeċijiet protetti u t-theddida għall-attivitajiet ta' ragħa;

— twessa' l-kamp ta' applikazzjoni għall-adattament tal-leġiżlazzjoni Ewropea u l-miżuri meħtieġa għall-kundizzjonijiet lokali sabiex il-popolazzjonijiet tal-predaturi, b'mod partikolari dawk tal-ilpup u l-orsijiet, ikunu jistgħu jiġu ġestiti aħjar;

64. jenfasizza r-rwol importanti li l-infrastrutturi agrikoli għandhom fl-organizzazzjoni u l-koeżjoni tat-territorju taż-żoni rurali; jistieden lill-Kummissjoni tinkludi fil-proposti tagħha miżuri li jiggarantixxu l-istat ta' konservazzjoni u manutenzjoni tagħhom, bħal toroq fundamentalment permeabbli (mhux pavimentati);

65. jitlob li l-inizjattivi ewlenin dwar iż-żoni reżiljenti jinkludu ż-żoni tal-għargħar għall-kontribut enormi tagħhom biex tiżdied ir-reżiljenza għall-klima, tiġi żviluppata agrikoltura b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju u jiġu appoġġjati l-protezzjoni mill-għargħar u l-ġestjoni tal-għargħar. Ħafna xmajjar u pjanuri tal-għargħar huma ta' natura transkonfinali (għalhekk jippreżentaw sfida) u huma parti mill-kwistjoni usa' li tikonċerna l-ilma. Għalhekk hemm bżonn ta' kooperazzjoni internazzjonali;

66. ifakkar li viżjoni fit-tul għaż-żoni rurali għandha ssaħħaħ ir-rwol tar-reġjuni fl-identifikazzjoni tal-prijoritajiet tagħhom; huwa tal-fehma, f'dan ir-rigward, li fit-tħejjija tal-leġiżlazzjoni dwar il-PAK, tal-pjani strateġiċi nazzjonali u tal-pjani nazzjonali għall-irkupru ntilfet opportunità biex jiġi żgurat li l-proġetti futuri ta' investiment f'żoni rurali jkunu verament ankrati fil-bżonnijiet ta' kull żona lokali, kif ġew identifikati mill-partijiet interessati taż-żoni stess;

67. jitlob li l-istrateġiji reġjonali ta' speċjalizzazzjoni intelliġenti eżistenti f'kull reġjun tal-UE, imfassla abbażi ta' proċess ta' parteċipazzjoni ta' diversi atturi, jiġu kkunsidrati aktar fil-futur fl-iżvilupp ta' proċessi ta' ppjanar b'impatt fuq iż-żoni rurali;

68. jitlob li jingħata biżżejjed appoġġ tekniku għall-ħolqien ta' kapaċitajiet lill-awtoritajiet rurali, li huma aktar dgħajfa f'termini tal-kompetenzi tagħhom fir-rigward tal-ipprogrammar — speċjalment tal-istrateġiji fit-tul — u n-nefqa tal-fondi tal-UE; jitlob ukoll għal appoġġ, kundizzjonijiet aktar sempliċi jew inizjattivi speċifiċi li jippermettu lill-muniċipalitajiet b'popolazzjonijiet iżgħar u b'inqas persunal amministrattiv jieħdu sehem ukoll fi proġetti Ewropej;

69. jenfasizza l-importanza tal-ekonomija soċjali bħala għodda essenzjali għall-iżvilupp, attwali u futur, taż-żoni rurali tal-UE, billi taqdi rwol strateġiku fl-isfida demografika u t-tixjiħ tal-popolazzjoni, toħloq negozji aktar reżiljenti li huma marbuta b'mod qawwi mal-komunità tagħhom, tankra l-popolazzjonijiet lokali, u tagħti spinta lill-ħolqien ta' impjiegi ta' kwalità, it-taħriġ tal-ħaddiema tagħhom, l-intraprenditorija femminili, id-dħul taż-żgħażagħ fis-suq tax-xogħol u t-tiġdid ġenerazzjonali.

Brussell, is-26 ta' Jannar 2022.

Apostolos TZITZIKOSTAS

Il-President
tal-Kumitat Ewropew tar-Reġjuni